

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 582/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Consilior Iuris s. r. o., Radlinského 51, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Dupkala, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 2 Cb 19/2010 zo 16. septembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] odmieta pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2020 (v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu,

pozn.) doručená (toho istého dňa súčasne prostredníctvom Slovenskej pošty v listinnej podobe zaslaná, pozn.) ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Cb 19/2010 zo 16. septembra 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu III“)

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodná žalobkyňa“) sa svojím návrhom na začatie konania (ďalej len „žaloba“) na okresnom súde proti sťažovateľovi (žalovanému) domáhala zaplatenia sumy 72 469,65 € s príslušenstvom (ďalej len „sporná pohľadávka“).

3. V právnej veci žaloby okresný súd rozsudkom pre zmeškanie sp. zn. 2 Cb 19/2010 z 2. novembra 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel, t. j. uložil sťažovateľovi (žalovanému) povinnosť zaplatiť pôvodnej žalobkyni sumu 72 469,65 € spolu s tam špecifikovaným príslušenstvom.

4. Sťažovateľ podaním z 12. marca 2015 navrhol rozsudok okresného súdu pre zmeškanie zrušiť (ďalej len „návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu“) z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

5. Okresný súd (po zrušení jeho predchádzajúceho rozhodnutia, pozn.) uznesením sp. zn. 2 Cb 19/2010 z 30. decembra 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu I“) návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu pre zmeškanie zamietol.

6. Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu I podal riadne a včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 13 Cob 40/2016 z 12. apríla 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak,

že uznesenie okresného súdu I zmenil, t. j. rozsudok okresného súdu pre zmeškanie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Pôvodná žalobkyňa proti uzneseniu krajského súdu podala dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením sp. zn. 1 Obdo 43/2016 z 10. novembra 2016 tak, že dovolacie konanie s poukazom na to, že pôvodná žalobkyňa bola uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 26 CbR 192/2015 z 3. augusta 2016 zrušená bez likvidácie a následne na jeho základe 5. októbra 2016 z obchodného registra vymazaná, čím zanikla, pre nedostatok procesných podmienok zastavil.

8. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 Cb 19/2010 z 15. decembra 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu II“) z toho istého dôvodu (pre zánik pôvodnej žalobkyne) základné (nachádzacie) konanie vedené pod sp. zn. 2 Cb 19/2010 zastavil a súčasne rozhodol o nepriznaní sťažovateľovi nároku na náhradu trov konania.

Uznesenie okresného súdu II nadobudlo právoplatnosť 27. januára 2017.

9. Napadnutým uznesením okresného súdu III s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 47/2020 z 9. júna 2020, ktorým pri súčasnom vyslovení porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „Ing. F. V.“ alebo „nový žalobca“), postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 19/2010 bola okresnému súdu uložená povinnosť v tomto konaní konať bez zbytočných prietáhov, a tiež na to, že pôvodná žalobkyňa (postupkyňa) zmluvou o postúpení pohľadávky z 25. februára 2011 postúpila spornú pohľadávku na Ing. F. V. (postupníka), a nie v poslednom rade aj na jeho podania z 26. mája 2015, 15. februára 2016 a 10. júna 2016, t. j. doručené krajskému súdu a okresnému súdu ešte pred zánikom pôvodnej žalobkyne, bolo rozhodnuté tak, že okresný súd v základnom (nachádzacom) konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 19/2010 pokračuje s právnym nástupcom pôvodnej žalobkyne – Ing. F. V.

Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie okresného súdu III nadobudlo právoplatnosť 25. septembra 2020.

10. Sťažovateľ namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu III odôvodňuje tým, že okresný súd napriek tomu, že uznesením okresného súdu II bolo základné (nachádzacie) konanie vedené pod sp. zn. 2 Cb 19/2010 jeho zastavením už právoplatne ukončené, a bez toho, že by boli do jeho zastavenia, t. j. do 15. decembra 2016, či už pôvodná žalobkyňa, alebo nový žalobca ako osoba, na ktorú na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. februára 2011 mala sporná pohľadávka z pôvodnej žalobkyne prejsť, v zmysle § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej aj „OSP“) kvalifikovaným spôsobom navrhli, aby do konania na miesto pôvodnej žalobkyne vstúpil nový žalobca, rozhodol tak, že v tomto základnom (nachádzacom) konaní bude pokračovať s novým žalobcom.

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti okrem iného uvádza: «... *„Právoplatnosť súdnych rozhodnutí predstavuje pomerne svojbytný inštitút civilného procesu, v ktorom sa zosobňujú základné požiadavky subjektov právnych vzťahov vo forme požiadavky na konečné a autoritatívne stanovenie toho, čo sa medzi stranami považuje za vyriešené z ich právneho vzťahu. Prejavuje sa teda zložka formálna (procesná, ktorá znamená hranicu skončenia fázy základného, nachádzacieho konania), a zložka materiálna (teda obsahová, znamenajúca záväznosť a nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia), inštitút právoplatností súdnych rozhodnutí tak predstavuje derivát princípu právnej istoty, ktorý je kľúčovým inštitútom civilného procesu a ku ktorému sa programovo hlási aj Civilný sporový poriadok.“*... (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajénková, Tomašovič, M., ako i Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 830)...»

12. Sťažovateľ argumentuje, že v zmysle § 80 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom od 1. júla 2016 (ďalej aj „CSP“), ktorým bol

Občiansky súdny poriadok zrušený (na rozdiel od § 92 ods. 2 OSP, pozn.), podať návrh na zmenu strany sporu je oprávnený iba (pôvodný) žalobca, nie však už osoba, ktorá by mala na jeho miesto do konania vstúpiť (nový žalobca), a okresnému súdu vytyka, že pokiaľ svoj právny záver o pokračovaní v konaní s novým žalobcom oprel o § 64 CSP, v zmysle ktorého ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom, vec neposúdil podľa relevantnej procesnoprávnej normy.

13. Vzhľadom na už uvedené sťažovateľ považuje uznesenie okresného súdu III za ústavne neudržateľné a v rozpore s princípom právnej istoty.

14. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu III, žiada ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiada aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, pričom si zároveň uplatňuje náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

20. Ako z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu III.

21. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

22. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

23. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (podobne aj II. ÚS 521/2015, II. ÚS 855/2015, IV. ÚS 236/07).

24. Podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

25. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

26. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

27. Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

28. Podľa § 389 ods. 2 CSP ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

29. Ako z už citovaných zákonných ustanovení Civilného sporového poriadku zjavne vyplýva, v rámci prípadného budúceho konania o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej bude možné dosiahnuť aj nápravu prípadných väd napadnutého uznesenia okresného súdu III (právoplatného uznesenia súdu prvej inštancie, ktoré predchádza rozhodnutiu vo veci samej a proti ktorému odvolanie nie je prípustné, pozn.) jeho zrušením.

30. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ sa domáha ochrany základných práv a iných práv proti ich porušeniu uznesením okresného súdu III, ktorého nápravu je/bude

možné dosiahnuť aj v odvolacom konaní pred všeobecným (krajským) súdom, podľa čl. 127 ods. 1 ústavy niet právomoci ústavného súdu na poskytnutie takejto ochrany.

31. Z už uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu III odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu